

EESTI PÕLLUMAJANDUS- KAUBANDUSKODA



9. NÄDALA KOKKUVÕTE – 5. märts 2020



PÕLLUMAJANDUSKOJA JA TALULIIDU NÕUKOGUD ARUTASID ÜPP TULEVIKKU

28. veebruaril toimus Mäos Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ja Eestimaa Talupidajate Keskliidu nõukogude kohtumine, mille peamise teemana arutati organisatsioonide seisukohti ja ühisosa ÜPP strateegiakava 2021-2027 koostamisel. Koosolekul arutati läbi teemad, mis varasemalt on põhjustanud mõningaid erinevaid lähenemisi. Esimese teemana arutati läbi, milline on organisatsioonide lähenemine **tootmiskohustusega seotud toetustele** – sektorispetsiifilistele toetustele (nt piim, loomakasvatus, köögivilj, taimekasvatus jm) ja **piirkondlikele erisustele**. Seotud toetuste võimalused uuel perioodil muutuvad ja on teatud piirmäära ulatuses liikmesriigi otsustada, sektorispetsiifiliste toetuste maksmiseks ei pea sektor erinevalt sellest eelarveperioodist olema ilmtingimata „raskustes“. Arutelu käigus leiti argumente seotud toetuste ja piirkondlike erisuste poolt ja vastu. Seotud toetused on võimalus seada prioriteete, nt loomakasvatuse kaudu väärindatakse ka kohalikku teravilja jms. Otsustati, et seotud toetuste ja regionaalsete erisuste aluseks peab olema objektiivne majandusanalüüs ning maaeluministeriumilt palutakse analüüsi erinevate sektorite ja piirkondade majandusnäitajate kohta. Analüüs peaks hõlmama järgmisi sektoreid ja aspekte: piimatootmine, lihavede-, lamba- ja kitsekasvatus, taimekasvatus (sh proteiinikultuurid), piirkondlikud eripärad, suurusgrupid.

Arutati võimalusi **väiketootjate toetamiseks**. Koja seisukohalt võib nõ esimeste hektarite suurem toetamine viia maa ja rendihindade tõusule ning väiketootmise toetamiseks sobib paremini ÜPP maaelupoliitika. Taluliit tundis muret põllumajanduse kontsentreerumise pärast. Väiketootmise küsimuses lähenemised mõnevõrra erinesid, kuid üldiselt leiti, et kindlasti tuleb tegeleda aktiivse tootja defineerimisega, mis võib aidata mitmeid

probleeme lahendada. Teemaks oli ka ettevõttepõhiste toetuslagede kehtestamine – koja seisukohalt võiks see olla liikmesriikidele vabatahtlik, taluliit pigem toetab toetuslagede kehtestamist.

Investeeringutoetuste puhul leiti, et nn ühistuliste suurprojektide toetamine peaks olema töötleva tööstuse investeeringute puhul prioriteet. Parim(ad) projektid peaksid selguma konkursi kaudu. Põllumajandusinvesteeringute puhul arutati, millistele projektidele peaks andma nõ klassikalist investeeringutoetust ja millistel puhkudel soodustingimustel laenu. Riik näeb laenude osatähtsuse olulist tõusu tootlike investeeringute puhul, klassikalist investeeringutoetust tahetakse anda mittetootlikele keskkonnainvesteeringutele. Arutati, et piiri tõmbamine tootliku ja mittetootliku investeeringu vahel ei ole alati lihtne. Kõlas seisukoht, et keskendumine peaks pikaajaliste investeeringute toetamisele (ehitised, laudad jms), aga ka keskkonnahoidu soodustavate tänapäevaste GPS põhiste väetamis- ja taimekaitsesüsteemide toetamisele. Leiti, et ka mitmekesistamise meetmes tuleks tootlikesse investeeringutesse suhtuda sama moodi nagu põllumajandusinvesteeringute puhul. Toetust leidis PRIA ettepanek, et ehitiste puhul võiks rakendada nn ühikupõhist toetust (nt loomakoha maksumuse alusel), mis annaks paindlikkuse projekti muutmiseks.

Arutati ka **metsanduse ja Natura teemadel**. Mure on, kas strateegikavas on piisavalt vahendeid Natura toetuste maksmiseks. Otsustati küsida Keskkonnaministeeriumilt, milliseid võimalusi nähakse Natura toetuste rahastamiseks Keskkonnaministeeriumi eelarvest. Toetati metsaühistute ja metsade uuendamise toetamise jätkamist. Räägiti ka metsaomanike põllumeeste ühisosast, nt hakkepuidu kasutamise soodustamine investeeringutoetuste kaudu (nt puidu kasutamine kuivatites).

ÜPP STRATEEGIAKAVA 2021-2027: LOOMADE HEAOLU TÖÖGRUPP

27. veebruaril toimus ÜPP strateegiakava Loomade heaolu ja tervise töörühma esimene kohtumine. Kohtumisel anti ülevaade käesoleva perioodi MAK-i raames antavatest toetustest loomade heaolu parendamiseks. Täpsustati loomakasvatavate vajadusi ning arutati võimalike sekkumisviiside üle, mille kaudu edendada loomade tervist ja heaolu ning vähendada antibiootikumide kasutamist. Maaülikool tutvustas karjatervise pilootprojekti. Tulevase ÜPP strateegiakava raames peavad üldised baasnõuded loomade heaolu ja tervise meetmete rakendamiseks olema täidetud. Lisaks tingimuslikkuse nõuetele tuleb täita ka asjakohaseid ELi ja riigisiseseid nõudeid. Ministeeriumi sõnul on strateegiakava väljatöötamisel otsustamise koht, kas tulevase ÜPP raames keskendutakse ainult loomade heaolule või on vaja ka meetmeid loomade tervisele. Loomade tervise meetmete puhul peetakse eelkõige silmas karjatervise programmide juurutamisest. EPKK küsis, kas ühe meetmena võiks olla abikõlblik just selliste programmide välja töötamine – ministeerium oli sellega nõus. Ka on võimalik toetada juba välja töötatud karjatervise programmide rakendamist. ÜPP strateegiakava jaoks nimetati olulisteks tegevusteks: seada eesmärk täiendavate haiguste seireks; sõratervise programmi algatamine, millega saavutada riigiülene haigusevaba staatus; rakendada uurimiskohustused eelkõige haigusvabade karjade puhul, mis tagaksid, et karja ei toodaks sisse madalama staatusega loomi; koolitused loomade heaolust ja tervisest nii algajale kui edasijõudnutele, nii kasvatavatele kui veterinaaridele; toetada bioohutuskavade väljatöötamist. Järgmine töörühma kohtumine toimub 18. märtsil, siis arutatakse ministeeriumi poolt kokku pandud meetmete kava.

PMAN – PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU NÕUKOGU KOHTUMISELT

Maaeluministeeriumis toimus 25. veebruaril põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogu (PMAN) istung, kus tutvustati vabatahtliku päritolumärgistuse juhendit, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse muutmise seaduse ja väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõud, Euroopa rohelepet, ministeeriumi haldusala põllumajandusandmete projekte ning anti ülevaade Veterinaar- ja Toiduameti ning Põllumajandusameti ühendamisest.

„Viimase kümnekonna aastaga on ehitiste ja teedehituse alla jäänud põllumaad kokku enam kui 10 000 hektari ulatuses, mis on muret tekitav suundumus,“ tõdes maaeluminister Arvo Aller väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva seaduse eelnõu tutvustusel. „Valitsusliidus oleme kokku leppinud, et väärtuslikku

põllumajandusmaad tuleb kaitsta, tagades selle jätkuva kasutamise põlluna. Valminud seaduseelnõu näeb ette meetmed, kuidas piirata väärtuslikule põllumajandusmaale ehitamist ja selle sihtotstarbe muutmist.“

Ministri sõnul on eelnõud pikalt koostatud, läbitud on rohkelt arutelusid ja diskussioone ning lähiajal esitatakse see kooskõlastamisringile eelnõude infosüsteemis EIS.

Istungil osalejad said ülevaate Veterinaar- ja Toiduameti ning Põllumajandusameti ühendamise seonduvast, mille tulemusel tekib Põllumajandus- ja Toiduamet. Tegemist on osaga riigivalitsemise reformist.

„Valitsus otsustas Põllumajandus- ja Toiduameti loomise jaanuari keskpaigas. Uus asutus peaks tegevust alustama 2021. aasta 1. jaanuarist. Uue ühendamise loomine peaks muuhulgas suurendama riskipõhise kontrolli suutlikkust ja kvaliteeti kogu toidutootmisahela ulatuses ning teenuste kvaliteeti asutuse klientidele peab uue asutuse loomise tulemusel paranema,“ sõnas minister.

Kohtumisel tutvustati samuti vabatahtliku päritolumärgistuse juhendit, mis valmis kõigi huvitatud osapoolte koostöös. Päritolumärgistuse määruse kohaselt on toidu põhikoostisosa päritolu esitamine kohustuslik juhul, kui see erineb toidu müügi pakendil vabatahtlikult rõhutatud päritoluviietest, näiteks viitest Eestile või lipuvärvidele. Vabatahtliku päritolumärgistuse määrust selgitav juhend on valmis avaldamiseks Maaeluministeeriumi ja toiduteave.ee kodulehel.

Lisaks tutvustati istungil Euroopa rohelepet, mille eesmärk on tõhustada ressursikasutust, peatada kliimamuutused, pöörata tagasi elurikkuse kadu ja vähendada saastet. Järgnevatel kuudel ja aastatel on seoses roheleppes oodata Euroopa Komisjonist mitmeid algatusi ja eelnõusid, mis otseselt või kaudselt puudutavad põllumajandus- ja kalandussektorit.

Põllumajandusandmete projekte tutvustades peatuti tegevustel, mis on ette võetud põllumajandussektori digitaalsete tehnoloogiate arengu ning rakendamise valdkonnas. Muu hulgas anti ka ülevaade riigisiseste Suurandmete valdkonna pikaajalisest programmist ning projektidest NIVA ja FaST, mida viiakse ellu koostöös Euroopa Komisjoniga.

MAAELU EDENDAMISE SIHTASUTUSE LAENUDE TINGIMUSI MUUDETI PAINDLIKUMAKS

Maaelu Edendamise Sihtasutus saab edaspidi maaelu arengukava 2014–2020 kaudu rahastatud laene põllumajanduse ja toiduainetööstuse sektorile ning maapiirkonna ettevõtjatele anda paindlikumalt. 2016. aasta alguses avatud MAK-i rahastamisvahendi kogueelarve on 39,4 miljonit eurot, millest on tänaseks välja laenatud 32,7 miljonit eurot 157 projektile. MAK-i laenudega on pankadest lisaks kaasatud 27,5 miljonit eurot. Sel perioodil on laenudena andmiseks jäänud veel kuus miljonit eurot. Tulenevalt turutõrkest ja rakendamise käigus selgunud vajadustest muudeti mõlemat rahastamisvahendi kaudu pakutavat laenutoodet – mikro- ja väikeettevõtete kasvulaenu ja pikaajalist investeerimislaenu. Mõlema toote puhul pikendati laenuperioodi ja maksepuhkust ning laiendati laenusumma vahemikku. Lisaks vähendati pikaajalise investeerimislaenu tagatisenõuet. Rohkem infot leiab MES-i kodulehelt <https://www.mes.ee/laen-maki-rahastamisvahendist>

PRIA VASTAS TOOTJATE KÜSIMUSTELE

21. veebruaril toimus EPKK põllumajanduse grupi ja PRIA esindajate kohtumine, millel arutati muuhulgas põllumeeste küsimusi PRIA-le. PRIA on põllumajanduskojale saatnud [vastused](#) esitatud küsimustele. Küsimused puudutavad nt uue ja vana e-PRIA toimimist, vigasid taotluste esitamisel, püsirohumaade säilitamise kohustust, investeringute elluviimise tähtsust, PRIA kliendikoja koosseisu, veisepasside teemat, põllumassiivide piiride muutmise võimalusi, taotlusluse maa kasutamise õigusi jm.

JÄTKUB ETTEVÕTETE REGISTREERIMINE AVATUD TALUDE PÄEVALE

8. maini saavad põllumajandusettevõtted ja talud registreerida 19. juulil toimuvale avatud talude päevale. Registreerimine toimub veebilehel <https://www.avatudtalud.ee/et/talule>.

KUTSUME LIITUMA EESTI KINDLUSTUSÜHISTUGA ÜKS

Eestis alustab pärast 80 aastast vaheaega taaskord tegevust kindlustusühistu. Kindlustusühistu eripäraks on asjaolu, et kõik ühistu liikmed on võrdselt ühe häälega ka ühistu omanikud ning peaesmärgiks on liikmetele õiglase hinnaga vajalike kindlustusteenuste osutamine. Kapitali kogumine kestab kuni märtsi lõpuni ning panustama on oodatud kõik Eestimaa eraisikud ja ettevõtjad, kelle jaoks on oluline rohkem rikkust Eestisse jätta ning saada osa soodsamatest kindlustuslahendustest. Kogu vajaliku **info liikmeks astumise ning kõige muu olulise osas leiab Eesti Kindlustusühistu ÜKS kodulehelt www.eky.ee.**

Eesti põllumajanduse aastanäitus 2020

EPA 2020 toob kaheks päevaks Tartusse kokku
Eesti põllumajandussektori tipptegijad.

EPA 2020 

14.–15.10.2020

TARTU • EESTI RAHVA MUUSEUM

Lisainfo ja registreerimine:
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

tel: 600 9334
e-post: epa@epkk.ee

epamess.ee

Kontakt

EESTI PÕLLUMAJANDUS-KAUBANDUSKODA

Pärnu mnt 141 Tallinn 11314

Tel 600 9349; e-post: info@epkk.ee

www.epkk.ee

Nädala kokkuvõtte väljaandmist toetab Euroopa Liit.



Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse